

Odborný seminár k 1.výzve ESA: „Prvé slovenské PECS projekty“

Úvodný príhovor

Vážené dámy, vážení páni,

je mi ct'ou privítať vás na odbornom seminári „ **Prvé slovenské PECS projekty**“. Vesmírne technológie sa v súčasnosti stávajú čoraz dôležitejšou súčasťou ekonomického, vedeckého, technologického a spoločenského rozvoja. Kozmické technológie ponúkajú nielen jedinečné príležitosti, ale zároveň predstavujú dôležitý prvok pri naplňovaní národných a európskych politických cieľov.

Prijatím Lisabonskej zmluvy sa vesmír stal kľúčovou oblasťou záujmu Európskej únie (EÚ) s veľkým politickým, bezpečnostným, vedeckým a ekonomickým potenciálom. Pri implementácii európskej vesmírnej politiky zohráva nenahraditeľnú úlohu Európska vesmírna agentúra (ESA) - medzivládna výskumná a vývojová organizácia, ktorú v súčasnosti tvorí 22 členských krajín.

Kozmický výskum a využívanie vesmíru predstavujú špičkovú oblasť vývoja sofistikovaných technológií v rôznych odvetviach, vrátane výroby pokročilých materiálov, biotechnológií, informačných a komunikačných systémov, ako aj sledovania environmentálnych zmien. Slovenská republika má v kozmických aktivitách bohaté skúsenosti a tradície.

Slovenská republika v roku 2010 podpísala základnú rámcovú Dohodu o spolupráci s ESA (tzv. „Cooperation agreement“), čím sa dostala do **1. etapy** spolupráce s ESA. SR, zastúpená MŠVVaŠ SR, momentálne pracuje na ratifikácii podpísanej Zmluvy o európskom spolupracujúcom štáte medzi ESA a vládou SR zo dňa 16.2.2015(tzv. „European Cooperating State Agreement“), čím sa SR dostala **do 2. etapy** spolupráce s ESA. **3.etapou** spolupráce je vstup SR do ESA ako **plnoprávneho člena**, čo sa predpokladá najskôr v roku 2020.

Do 1 roka od podpisu Zmluvy o Európskom spolupracujúcom štáte t.j. **do 16.2.2016** je potrebné vypracovať s ESA tzv. „**Plán pre európske spolupracujúce štáty**“ (angl. „Plan for European Cooepeating States“ – skrátene PECS), teda konkrétny zoznam výskumno-vývojových projektov ESA, ktoré budú v SR realizované a **zaplatiť prvý poplatok**.

Podpisu Zmluvy predchádzal prieskum potenciálu slovenských výskumno-vývojových organizácií, firiem, ústavov a škôl, a to formou elektronického dotazníka, ktorý bol rozoslaný našim ministerstvom vyše

700 inštitúciám. Prieskumu sa zúčastnilo vyše 80 inštitúcií, z čoho sa viac než 50 zúčastnilo druhého hodnotiaceho kola formou pohovoru s expertnou skupinou ESA v prvom polroku 2014.

Prvá výzva na predkladanie návrhov projektov bola uverejnená v databáze ESA EMITS od 13. apríla 2015 do 8. júna 2015. Celkovo bolo prijatých **18 správnych žiadostí** slovenských uchádzačov a v septembri 2015 bolo hodnotiacou komisiou ESA (TEB – Tender Evaluation Board) vybratých **7 projektov**. V súvislosti s uvedeným sa konalo pracovné stretnutie zástupcov ESA na MŠVVaŠ SR. Do konca roka 2015 by malo prebehnúť hodnotenie projektov jednotlivými komisiami ESA. V **marci 2016** by malo byť podpísaných **7 zmlúv**, ktoré uzavrie ESA priamo s úspešnými uchádzačmi.

MŠVVaŠ SR pracuje na príprave **Strategického dokumentu o rozvoji kozmických aktivít v SR** za spolupráce prierezových rezortných ministerstiev, Vedeckej rady (VŠ, SAV), Podnikateľskej komory a Kozmickej kancelárie. V súvislosti aj s uvedeným sa konalo stretnutie **Komisie pre kozmické aktivity v SR**, ktorá sa zišla dňa 8. októbra na MŠVVaŠ SR. Taktiež sa predpokladá, že téma pripravovanej Európskej vesmírnej stratégie môže byť jednou z tém SK PRES 2016.

Základným východiskom pre ďalší rozvoj kozmických činností SR v súčasnosti predstavuje účasť na programoch ESA. Prehĺbenie medzinárodnej spolupráce v tejto oblasti ponúkne Slovenskej republike jedinečné príležitosti a možnosti. Bude sa môcť plnohodnotne podieľať na vesmírnych aktivitách programu EÚ *Horizont 2020*, ako aj na strategických projektoch európskej globálnej satelitnej navigácie *Galileo* a sledovania Zeme *Copernicus*. Preto je hlavným úsilím Slovenskej republiky v oblasti „Space“ zrealizovanie prístupového procesu do PECS a ESA.

Ďakujem Vám za pozornosť. Pevne verím, že tento odborný seminár za účasti osobností vedecko-technickej komunity prispeje k zvýšeniu informovanosti o aktivitách v tejto oblasti a k výmene doterajších skúseností.

Prajem Vám pekný deň.